

บทความวิจัย (ก.ค. – ธ.ค. 2561)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

นุจนาฏ สาริบุตร, นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, email: anny.nut007@gmail.com, โทร. 0942864840

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล มีชัย; มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น,

email: chaloemphon.m@umt.ac.th, โทร. 0834627088

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์วิจัยเพื่อศึกษาระดับและความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 40 ข้อ มาใช้ในการเก็บข้อมูลจากครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน หากแต่มีผลการทดสอบความตรงเชิงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามมีค่า IOC มากกว่า .80 และมีค่าความเชื่อมั่น .98 ผู้วิจัยจึงได้นำไปใช้รวบรวมข้อมูลกลับมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งปรากฏผลวิจัยพบว่า ระดับปฏิบัติการด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรหลักและองค์ประกอบ ประกอบด้วย การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง ภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน และการพัฒนาทั้งระบบ ส่วนการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรหลักและองค์ประกอบเช่นเดียวกัน โดยมีองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ การประกันคุณภาพ การวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังพบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .76 เพราะฉะนั้นผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ควรนำผลวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, การบริหารงานวิชาการ

Received: April 2, 2018, Accepted July 30, 2018

The effect of School-Based Management on Academic performance and The efficiency of teachers in the municipal School of UbonRatchathani Provincial Administration Organization

Nutjanat Saributr, M.Ed. (Educational Administration), The Eastern University of Management and Technology,

email: anny.nut007@gmail.com, Tel. 0942864840

Asst..Prof. Dr.Chaloemphon Meechai; The Eastern University of Management and Technology,

email: chaloemphon.m@umt.ac.th, Tel. 083-462-7088

Abstract

This quantitative research had objective in search a level and correlation between school-based management and academic administration with questionnaire. by literature review in questionnaire development and item-objective congruence and reliability to test and found IOC more than .80 and .98 alpha. Researcher use frequency, percent, standard deviation and coefficient correlation to data analysis in 205 sample of administration of Ubon provincial Administration organization and found more level of school-based management and academic administration of domain variable and factor. factor of school-based management include decentralization, participation, self-management, support leadership and system development, While, academic administration had five factor include learning management, quality assurance, evaluation and assessment, curriculum development and teaching media, it mean of more level. However, Both domain variable had more positive correlation with .76 and .01 significant. therefore, administrator and teacher of Ubon provincial Administration organization can take a results for policy and action plan setting to serve a academic administration of efficiency.

Keywords: School-based Management, Academic Administration

บทนำ

แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จากหลักการด้านการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ จึงมีการตรากฎหมายการศึกษาแห่งชาติขึ้น เรียกว่า "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542" สำหรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปฏิรูประบบและโครงสร้างการศึกษาของไทย โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ประสานส่งเสริม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น การกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อที่จะระดมทรัพยากรจากทุกส่วนของสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึงโดยกำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษากระจายอำนาจให้กับ

สถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ตลอดจนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการมีส่วนร่วม ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน องค์กรสถาบันการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัย คำนึงค่าลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 (9) บัญญัติให้ เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และมาตรา 17 (6) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 ก : 21)

ในด้านการจัดการศึกษานอกเหนือจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งในปัจจุบันรับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลายท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) และบางท้องถิ่นจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นไปตามส่วนที่ 2 มาตรา 41 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นอกเหนือจากการจัดการศึกษาตามภาระหน้าที่ข้างต้นแล้ว รัฐยังได้กำหนดการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดและได้ตามมาตราฐานการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2549 รวมทั้งได้กำหนดให้สถานศึกษาวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 ข : 81-82)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกระทรวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา หน่วยงานอื่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสู่ความสำเร็จ อันจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของประเทศไทยต่อไป

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) เป็นวิธีการหนึ่งที่มีโรงเรียนต่างๆ นำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยรูปแบบการบริหารงานของแต่ละโรงเรียนมีแนวทางและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามบริบทของโรงเรียน และมีจุดมุ่งหมายให้กระบวนการบริหารโรงเรียนในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร ทุกด้านในโรงเรียนโดยเฉพาะงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานโรงเรียนและส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน ถ้าการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ดังผลการวิจัยของ (เสาร์ วงศ์กระจำ, 2549) พบว่า สภาพการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลสำเร็จการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และมีความคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนา คนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) เพื่อให้คนไทยทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ทั้งการจัดการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) โดยมุ่งพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ให้สามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมการเมือง และเศรษฐกิจของโลก ด้วยเหตุนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมุ่งเน้นให้โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติมีความคล่องตัวในการบริหารการจัดการศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน (กาญจนา วัฒนสุนทร 2551 : 1)

สอดคล้องกับ (ถวิล มาตรการเยี่ยม, 2542) ที่กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาด้วยการเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษา (School Council or School Board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป โดยเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้องนำมาใช้ ในการจัดการศึกษาของไทยตามความต้องการของโรงเรียนและชุมชน และ (Edley, 1992) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการกระจายอำนาจทางการศึกษาและลดการควบคุมโรงเรียนจากส่วนกลางลงโดยให้ความสำคัญกับคณะกรรมการโรงเรียน จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนให้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของโรงเรียน ผู้มีอำนาจ ในการตัดสินใจในระดับโรงเรียนไม่ใช่มีแต่ผู้บริหารเท่านั้น ยังมีตัวแทนของคณะครูและผู้ปกครองร่วมด้วย

วัตถุประสงค์

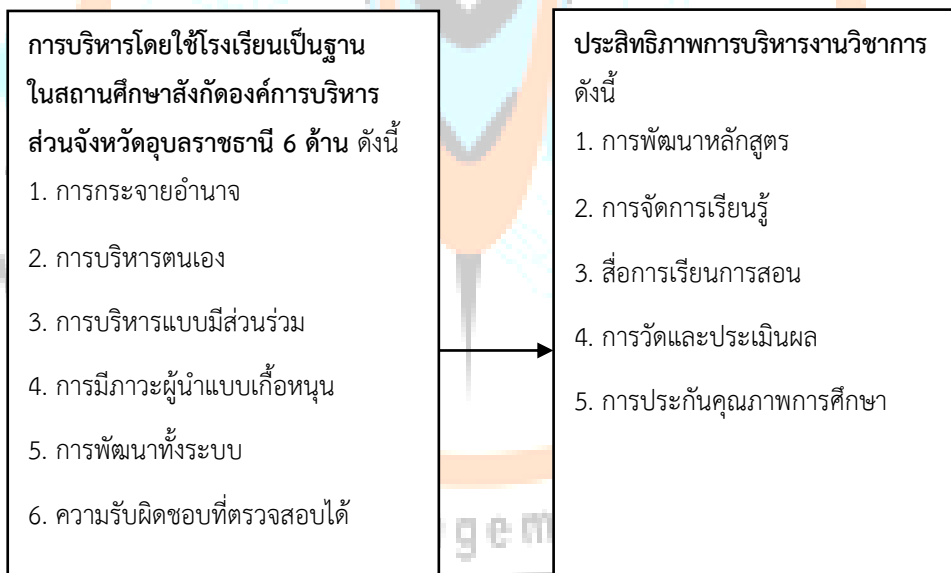
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูในโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 โรงเรียน มีผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ และครู จำนวน 428 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 205 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูที่อยู่ในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และโรงเรียนที่สังกัดลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี แบบสอบถามนี้มีเนื้อหา ประกอบด้วย 6 ด้าน รวมทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี แบบสอบถามนี้มีเนื้อหาสำคัญ ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .98

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลผลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารตนเอง ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้ง 6 หลักของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่นำมาใช้ในการบริหาร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 มาตรา 39 และ มาตรา 40 กระทรวงได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้โรงเรียนทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์คณะบุคคล ทำหน้าที่ในการบริหารทำให้โรงเรียน เป็นฐานหรือเป็นศูนย์กลางของการบริหาร และจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนที่จะสร้างคุณค่าความรับผิดชอบต่อ ความผูกพันต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ซึ่งผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนไปสู่ทิศทางเป้าหมาย

ที่ต้องการ คือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจายอำนาจควบคุมจากส่วนกลางไปยังชุมชนและสถานศึกษาโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และในบางสถานศึกษามีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการอีกด้วย ให้มีอำนาจควบคุมสิ่งที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษาการที่มีผู้มีส่วนได้เสียในระดับสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารและทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษามากขึ้น และทำให้ผลการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษานั้นเป็นที่ยอมรับได้มากขึ้น (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เป็นการบริหารที่ถือว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของความคิดกำหนดแนวทางและการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยตนเองเน้นการบริหารโรงเรียนสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น สังคม และของตัวผู้เรียนโดยกำหนดให้ตัวโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอง สอดคล้องกับ (ธีระ รุญเจริญ, 2552) ได้อธิบายว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจายอำนาจการบริหารตนเอง เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการพัฒนาทั้งระบบ และสามารถตรวจสอบได้ (ศักดิ์จิต มาศจิตต์, 2550) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารที่มีการกระจายอำนาจ โดยให้มีการบริหารจัดการตนเอง การมีส่วนร่วมและการใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานบ่งบอกถึงการบริหาร ที่ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการกระจายอำนาจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธวัชชัย รัตตัญญู, 2551) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเสนอผลการวิจัย 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1. หลักการบริหารตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 7 หลักการ และข้อเสนอจากการวิจัย ประกอบด้วย 1.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก 1.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา 1.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน สถานประกอบการ มีสิทธิจัดการศึกษาได้ หรือมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร ชุมชน ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน 1.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-Management) ส่วนกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง 1.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามนโยบายของชาติ 1.6 หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน หลักการนี้ เน้นการมีผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ไม่ใช่ภาวะผู้นำแบบชี้แนะหรือสั่งการ 1.7 หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach) คือ มีการปรับทั้งในเรื่องโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กรโดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ผู้เกี่ยวข้องในระบบทั้งหมดเห็นด้วยและสนับสนุน 2. นำเสนอด้านบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 บทบาท และที่ควรเพิ่มเติม 4 ประเด็น และ 3. นำเสนอด้านบทบาทของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีที่ควบคุมกำกับการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกองหรือผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประดิษฐ์ โภมุขิยานนท์, 2551) ได้ศึกษาแนวทาง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของศูนย์

เครือข่ายตำบลบ่อสุพรรณพบว่าหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของศูนย์เครือข่ายตำบลบ่อสุพรรณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละหลักการ พบว่า หลักการกระจายมีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาหลักการบริหารตนเองและหลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนส่วนหลักการพัฒนาทั้งระบบมีการปฏิบัติในระดับมากลำดับสุดท้ายการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของศูนย์เครือข่ายตำบลบ่อสุพรรณ ทั้งในภาพรวมและรายชั้นตอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดแผนกลยุทธ์ การดำเนินการตามแผน และการวิเคราะห์ศักยภาพ แนวทางการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของศูนย์เครือข่ายตำบลบ่อสุพรรณ โรงเรียนควรให้ครู ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย การกำหนดแผนกลยุทธ์ การดำเนินการตามแผนและการประเมินและการรายงาน ควรมอบอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้รับผิดชอบ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการ ควรกระตุ้นส่งเสริมในการทำงาน ควรเตรียมความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอก

2. ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก การบริหารงานโรงเรียนงานวิชาการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของโรงเรียนที่เป็นจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนนอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่ง (สจิวรรณ ทรรพสุ, 2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการคุณภาพผลการออกแบบกระบวนการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีกระบวนการดำเนินการบริหารงานวิชาการ (กระบวนการสร้างคุณค่า) กระบวนการย่อย ได้แก่ กระบวนการวางแผนงานวิชาการ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกระบวนการพัฒนาคุณภาพงานบริหารงานวิชาการ (กระบวนการสนับสนุน) 4 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการแนะแนวนักเรียน กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการกับชุมชนและองค์กรภายนอก ในแต่ละกระบวนการคุณภาพมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุม PDCA มีดัชนีคุณภาพและกิจกรรมการปฏิบัติงานที่ควบคุมเพื่อการบรรลุผลตามดัชนีวัดคุณภาพทุกขั้นตอนผลการตรวจสอบความเหมาะสมกระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้ได้ และผลการสร้างคู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารงานวิชาการมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานศึกษาด้วยมติเป็นเอกฉันท์ ส่วนความพึงพอใจกระบวนการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมผู้นำกระบวนการบริหารงานวิชาการไปใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านกระบวนการขั้นตอนของการบริหารงาน และด้านความรู้ความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ (ชัชฎาภรณ์ อร่ามรุณ และคณะ, 2556) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการนั้น ประกอบด้วย การวางแผนบริหาร การจัดโครงสร้างบริหาร การนำ และการควบคุมระบบบริหารที่มีผลต่อกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายภาระงานที่สำคัญและจำเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ

โดยเฉพาะหลักสูตรให้มีความสามารถสนองตอบความต้องการของชุมชน การพัฒนาระบบนิเทศการสอน พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ให้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน พัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม การปรับปรุงระบบงานข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพด้าน การวางแผนบริหารงานวิชาการทั้งระบบโรงเรียน เพราะฉะนั้นจากข้อค้นพบของนักวิชาการดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีองค์ประกอบตามภาระงานที่จำเป็นต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์นักเรียน ความสำเร็จด้านวิชาการ ของนักเรียนที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยมีอิทธิพลของตัวแปรการบริหารงานวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ต่อคุณภาพนักเรียนการพัฒนาความสามารถด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายโอนความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการเรียนรู้ลงไปสู่การปฏิบัติจริงในสังคมของนักเรียน การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อมุ่งยกระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ในระดับมากในทิศทางที่เป็นบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ในรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางจำนวน 3 ด้าน ดังนี้ คือด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเอง และความสัมพันธ์กันในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (นริศ แก้วสินวล และคณะ, 2556) ค้นพบเกี่ยวกับความสำเร็จของสถานศึกษานั้นสัมพันธ์กับรูปแบบการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหาร การพัฒนาทีมงาน กระบวนการบริหารงาน และการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบด้านวิชาการ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรไปจนถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และการวัดประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน หากแต่พิจารณาถึงมิติที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ สามารถจำแนกตามมิติที่ค้นพบได้สามมิติประกอบด้วย มิติด้านผู้บริหารและกระบวนการบริหารงานวิชาการ มิติด้านครูและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่วนมิติที่สามเป็นมิติที่พิจารณาด้านนักเรียนและความสามารถด้านการเรียนรู้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อเนื่องจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยครู และการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน สอดคล้องกับ (ลิ่วชัวร์ ดาวงค์ และคณะ, 2558) ความสำเร็จด้านการเรียนรู้อย่างเป็นผลลัพธ์สำคัญที่แสดงผลของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และการจัดการเรียนรู้เชิงประสิทธิผล สรุปข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีผลเชิงบวกด้านการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครู สื่อการสอน นโยบายการศึกษาที่มีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ ความสำเร็จด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้ผลการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนครบทุกวิชา

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2546). โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอัดสำเนา).
- กมล ภูประเสริฐ. (2551). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์พับลิเคชั่น.
- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2551). การจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : สมาธรรม.
- การสร้างธรรมาภิบาล (ออนไลน์) 17 มกราคม 2556 (อ้างเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2556). จาก <http://www.aircadetwing.com/index.php?lay=show&ac=article&id=5378062&Ntype4>
- กรมวิชาการ. (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). การถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เอกสารอัดสำเนา). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินตนา ภาคาบุตร. (2558). การศึกษาสภาพและความคาดหวังการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 . วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า.
- เฉลิมพล มีชัย. (2554). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
- ชันฎารณ อร่ามรุ่ง และคณะ. (2556). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2547). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ดราวรรณ สุขคันธรักษ์. (2556). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ระชาคมอาเซียน. “วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์” มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถวิล มาตรเลี่ยม. (2542). การบริหารจัดการโดยโรงเรียนเป็นฐาน ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ทิศนา ขัมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธา.
- ธวัช กรุดมณี. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย รัตตัญญู. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.

- ธีระ รุญเจริญ. (2552). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นริศ แก้วสีนวล และคณะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุชจรี บุญเกต. (2557). กรณีการเรียนรู้แบบผสมผสานระดับอุดมศึกษา. วารสารไอซีทีเพื่อการศึกษา. เนตรพัฒนา ยาวราช. (2550). การจัดการสมัยใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล กรุ๊ป.
- บุญมี ยอดเนตร. (2546). รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่อง การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน : วิถีและวิถีไทย. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ประดิษฐ์ โกมุทียานนท์. (2553). แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของศูนย์เครือข่ายตำบล บ่อสุพรรณ. “วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประยูร อัครบวร ไพฑูรย์ สีนารัตน์ และกมลทิพย์ ศรีหาเกษ. (2553). ชุดเครื่องมือการเรียนรู้ด้วย ตนเองด้านบริหารการศึกษา (Self-Learning Toolkit) การสร้างเครือข่ายและการมี ส่วนร่วม (Networking Building and Participatory). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประสพชัย พูลนนท์. (2555). ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 24(1), 145-163
- ปรัชญนันท์ นิลสุข และนพพร เพชรเมณี. (2553). สื่อเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการพัฒนาการศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิทยบริการ.
- ปรีชา จันทร์มี. (2556). ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ. “วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี _____ . (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ผดุงเกียรติ เขาวนกระแสนธุ์, อิศรา รักษ์กุล และอำนาจ รัตนวิสัย. (2554). ความเที่ยงตรงและ ความเชื่อถือได้ของแบบคัดกรองโรคเครียดภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญฉบับภาษาไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 4(1), 136-145.
- พนมพร พุกกะพันธ์. (2544). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดคัท.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็น ทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- พลุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์. (2553). การวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนี วิเศษสังข์. (2540). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เอกสารประกอบการสอนกระบวนการบริหารงานวิชาการ. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นามมีบุ๊คส์พับลิชชั่น.
- รุจิร ภูสาร และจันทราณี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ปักพอยท์.

- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมเนศ.
- ลีวัวร์ ดาวงค์ และคณะ. (2558). การพัฒนาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม.
- วิทยากร เชียงกุล. (2543). อธิบายศัพท์การจัดการสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- วิภา ทองหำ. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร, “วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์” มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระศักดิ์ จินรัตน์. (2557). ระเบียบวิธีวิจัยขั้นพื้นฐานทางสังคมศาสตร์, เอกสารประกอบการบรรยาย มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- วุฒิวัฒน์ อินทสุวรรณ. (2547). ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานวิชาการของสถานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์จิต มาศจิตย์. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาในชั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร. (2548). การวิเคราะห์งานวิจัยทางการบริหารการศึกษา. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (ถ่ายสำเนา).
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สมาน อัครภูมิ.(2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542). แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และหลักเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิตบุคคณในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สัจจวรรณ ทรรพสุ. (2555). การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน

- การจัดการคุณภาพผลการออกแบบกระบวนการบริหารงานวิชาการ. ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- สุนทรี ศรีโกสย และศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา. (2555). คุณลักษณะทางจิตของวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตตามแนวคิดชาเทียร์ฉบับภาษาไทย, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 57(1), 75-78
- สุภาวิตา ทองชิง. (2548). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2544). การกระจายอำนาจทางการศึกษา กองการมัธยมศึกษา รวมบทความเชิงวิชาการเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- _____. การกระจายอำนาจทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- สนั่น เกษารี่. (2551). “การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้ระบบ ERP : กรณีศึกษา” หนังสือรวบรวมบทความการประชุมวิชาการประจำปี ด้านการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ.
- สมใจ ลักษณะ. (2549). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พิมพ์การพิมพ์.
- สมยศ นาวิก. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- _____. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา จำกัด.
- เสาร์ วงศ์กระจ่าง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. “วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- แสงรุณีย์ มีพร. (2552). การวิจัยและพัฒนาคู่มือการจัดการความรู้เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา. “วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขศึกษบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์” มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อ่องจิต เมธยะประภาส. (2550). การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. “วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตภาคบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรวิรัช นาคทรพ. (2545). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2545 : ปมปฏิรูป. กรุงเทพฯ : เอส.ดี. เพรส.
- อารณ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- อารีย์ เอมโอด. (2548). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อุดม หอมคำ. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านไอซีทีของครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ที่มีความสามารถด้านไอซีทีต่ำ. วารสารไอซีทีเพื่อการศึกษา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุไรพรรณ เจนวนิชยานนท์ และ สุวรรณี มงคลรุ่งเรือง. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการ.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. (2555). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2556-2558. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- Adewale, O.S. (2014) Instructional improvement of secondary school teachers thorough effective academic supervision by the vice-principals, *Journal of Education and Human Development*, 3(2), 607-617
- Anthony, S., and Melissa. (2012). The Ideal Qualities and Tasks of Library Leaders : Academic, Public, School, and Special Library Administrators, *MLIS*.
- Benford, R., and Gess-Newsome, J. (2006) Factors affecting student academic success in gateway course at Northern Arizona University, Online Submission.
- Bennis, Warren G. (1959). "Leadership Theory and Administrative Behavior," *The Problem of Authority Administrative Science Quarterly*.
- Caldwell, B.J.(2005). Education Decentralization Revisited School-Based Management. The third International Forum on Educational Reform, Bangkok, 2005
- Charles and Harrigan. (2006). School-Based Management : A Study of its impact on student achievement in the Title I schools. California : Fielding Graduate University.
- Cotton, K. (2001). School-Based Management. Portland, OR : Northwest Regional Education Laboratory.
- Darbavasu, S., and Siritongthaworn, S. (2012). Development of academic administration process of the basic education schools, based on the quality management process.
- Derek W. (2003). "The Development of Comprehensive School-Based Management Model for Basic Education Institutions" PAPER PRESENTATION ABSTRACT. The third International Forum on Education Reform : School-Based Management. Office of the Education Council, Bangkok, (8-11 September 2003)
- Edley, Jr C. A World Class School for every child: The Challenge of Reform in Pennsylvania. Boston: Harvard University Law School, 1992.
- Fry, H., and Stephanic, S. (2009). A Handbook for teaching and Learning in Higher Education : Enhancing Academic Practice, 3rd ed New York : Taylor & Francis.
- Hersey, Paul and Kenneth H. Blanchard. (1988). Management of Organizational Behavior. Utilizing Human Resources. 5 th ed. London: Prentice Hall International.
- Hoy, Wayne K. and Cecil Miskel. (1991). Educational : Theory Research and Practice. New York: Megrew Hild.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2005). Educational Administration : Theory, Research, and

- Practice. 7Thed. New York : McGraw-Hill.
- Joseph, S. (2014) Organisational problems in academic administration a case study of Mahatma Gaudhi University.
- Leithwood, Kenneth and Teresa Menzies. (1998). "Forms and Effects of School-Based Management : A Review," Educational Policy.
- Likert, Rensis. (1967). The Human Organization. New York: McGraw-Hill.
- Loretta. (2005) School-Based Management. Washington, D.C. : Office of Research, Office of Education Research and Improvement the U.S. Department of Education.
- Sim, R.C., and Koszalka, T.A. (2008). Competencies of the new-age instructional designer, Handbook of Research on Education Communication and Technology.
- Taylor, S., Janik, E., & Logan, A. (2008). Curriculum coherence and student success, Champlain Saint-Lambert Cegep.
- Thongnoi, N., Srisa-ard, B., & Sri-ampri, A. (2013). Development of effective academic affairs administration system in Thai primary schools, International Education studies.
- Vehachart, R. (2010). A model of development for academic administration decentralization of lab school in the lower Southern area, Procedia-Social and Behavioral Sciences. Wohlstetter, Priscilla and Susan Albers Mahrman. School-Based Management : Strategies for Success. (online) 1993 (cited 2001 April 10). Available from : <http://www.ed.gov/pubs/CRRE/fb2sbm.html>
- Wohlstetter, Priscilla. "Getting School-based Management Right: What Works and What Doesn't," Phi Delta Kappan. 77, 1 (September 1995): 22-25.